

10 frt bevásárlás után 1 Crepp Chine de női nyakkendő. **Ingyen!!** 30 frt bevásárlás után 6 darab finom törülköző. 0 ... 1 1/2 fehér v. színes angol abrosz. 50 ... 1 kész színes ruha foderral.

MÁSODIK SÜRGÖNY!

50 százalékkal olcsóbb eladás.

Egy angol gyár égésének következtében

még nem létezett olcsó eladás.

Mult hó elején egy londoni gyár nagy része leégvén, a gyártulajdonos nem tarthatá fön gyárát, megmaradt árukészletének eladását reám bízta, tudván, hogy Magyarországon e tekintetben legelterjedtebb üzletem van. Nem akarom a kelmék jószágát és olcsóságát tulságosan dicserni, legjobban megmutatja azt a bebizonyított tény; csak annyit vagyok bátor megjegyezni és egyszerűen figyelemfelhívni a t. vevő

közöséget, miszerint nevezett gyáros a eső kikerülése miatt minden árúit szabad kézből adá át nekem eladás végett, mely után bátran dísekedhetem Magyarországon ez időben, mint legjutányosabban eladó kereskedő lehetni.

Magamat a n. é. közönség kegyébe ajánlván, maradok tisztelettel
Ifj. Eibisch Zsigmond,
a „Profétá“-hoz. 4891

Table with columns: Divatkelmek, Mosó kelmék, Gyölesok, Finom gyölesok, Kanavászon, Fekete Cachmir, Terno és Lüsterek. Lists various goods and their prices.

Table with columns: 7000 r. igen finom schweizeri parget, női ruhákra, 10000 r. 1/4 sinor-parget, fehér, 5000 r. 1/2 sinor-parget, fehér, 7500 r. egész nehéz angol sinor-parget, 6000 r. Piquet-parget, 5200 r. 1/4 igen jó angol parget, 5000 r. 1/2 londoni piquet-parget, 6000 r. 1/4 egész nehéz piquet-parget, Fekete és színes selymek, 5000 r. valódi noblesse-selyem, fekete r. 2.80 1.15, 5000 r. 1/4 noblesse, fekete r. 4.50 1.65, 4500 r. nehéz Gros de Neapel r. 4.80 1.60, 4000 r. Gros Grain, fekete r. 7.50 1.95, 5000 r. 1/2 s. s. mosó-selyem, színes r. 2.80 1.90, 3000 r. színes selyem r. 4.80 1.50, 3000 r. Gros Grain, minden színben r. 7.50 1.90, Astartalmenűk árjegyzéke, 1 drb. 1/2 Lord abrosz, színes és fehér r. 1.50 1.20, 1 r. 1/2 Beakonsfield abr., szin. és felh. r. 2.50 1.20, 1 r. 1/2 Jokey abrosz, színes és fehér r. 3.20 1.80, 1 r. 1/2 abrosz, színes és fehér r. 3.60 1.80, 1 r. 1/2 valodi Damaszt szalvéta r. 3.10 1.45, 1 r. 1/2 angol szalvéta r. 3.50 1.75, 1 r. 1/2 angol damaszt szalvéta r. 3.80 1.95, 1 r. 1/2 fehérített dupla szövési törülköző r. 3.30 1.65, 1 r. 1/2 angol törülköző r. 3.50 1.75, 1 r. 1/2 angol damaszt törülköző r. 4.20 1.95, 1 r. 1/2 angol finom damaszt törülköző r. 4.60 2.50, 1 r. 1/2 rumburgi zsebkendő r. 4.80 1.95, 1 r. 1/2 valodi rumburgi zsebkendő r. 5.50 1.50, Kész ural és női febrneműek igen olcsó árjegyzéke, 1 drb. valodi angol oxford ing r. 1.70 1.75, 1 r. val. ang. oxford ing, bélyve felálló gallérral r. 2.40 1.20, 1 r. v. ang. oxford ing, bélyve, 2 gallér r. 3.80 1.50, 1 r. finom Chiffon ing, fehér r. 1.75 1.85, 1 r. finom Madapolan ing r. 2.50 1.20, 1 r. valodi rumburgi Chiffon ing r. 3.50 1.50, 1 r. férfi lábravaló, silőzint gyölesből r. 1.30 1.70, 1 r. nehéz gyölesből r. 1.80 1.90, 1 r. amerik. bőrgyölesb. r. 2.50 1.15, 1 r. finom Chiffon női ing r. 1.80 1.95, 1 r. stickelt női ing r. 3.20 1.50, 1 r. finom Corsette r. 1.80 1.95, 1 r. stickelt Corsette r. 3.50 1.50, 1 r. alsó szoknya, foderral r. 3.50 1.50, 1 drb. alsó szoknya stickelt foderral r. 4.50 2.45, 1 r. 1/2 szin. diszit. foderral r. 6.50 2.65, 1 r. Chiffon alsó nadrág stickellessel r. 3.20 1.80, 1 r. 1/2 sinor-parget alsó nadrág stickellessel r. 2.80 1.95, 1 r. Piquet alsó nadrág r. 3.80 1.10, Kendő-raktár árjegyzéke, 1 drb. berlini fejkendő r. 1.20 1.50, 1 r. 1/2 berlini fejkendő r. 1.30 1.70, 1 r. 1/2 finom berlini kendő r. 2.50 1.85, 1 r. 1/2 posztó fejkendő r. 1.20 1.70, 1 r. 1/2 posztó kendő r. 2.20 1.50, 1 r. 1/2 posztó kendő tricot csiklak. r. 6.50 2.75, 1 r. 1/2 s. s. csikos és 1/2 nehéz posztótkendő r. 7.50 3.50, 5000 drb. 1/2 valodi angol plaid r. 22.50 5.75, 5000 r. gyapju-zsövet téli ruhákra, urakn. r. 4.50 2.50, 5000 r. Valodi brünni gyapju-zsövet r. 7.50 3.90, 5000 r. Lastique, sima, téli kabátba r. 7.50 2.80, Végül: 1 elefánt-esont garnitúra r. 1.50 1.10, 1 Quipour reklí kis gyermekeknek r. 1.50 1.10, 1 kauschuk-karperecz r. 1.20 1.10, 1 pár gyermek-harisnya r. 1.50 1.10, 1 r. nagyobb gyermek-harisnya r. 2.50 1.20, 1 r. hölgy-harisnya r. 1.50 1.10, 1 r. egész finom r. 1.20 1.35, 1 r. reggeli topán, himzett r. 1.80 1.65, 1 r. török broge-kendő r. csak 1.34, 1 r. berlini broge r. 1.05, 1 r. selyem broge r. 1.08, 1000 páncez-mieder, igen jutányosan r. 1.60 1.65, 1000 r. k. s. és fekete bársony r. csak 1.15, 1 r. kész és barna nehéz parget r. csak 1.15, 1 r. csipke-függöny r. 1.22, 1 r. igen finom Quipour r. 1.25, 1 r. amsterdami csipke-függöny r. 1.25, 1000 tuzant ferdigallér, minden nyakbő-séggel darabja r. 1.50 1.50, 1500 vég 30 r. igen jó Chiffon r. 9.80 5.65, 1800 r. Madapolan-chiffon r. 11.50 6.65, 1200 r. finom R. chiffon r. 14.50 7.50, 1700 vég legfin. Dublear chiffon r. 18.50 8.50, 12000 drb. kittinó jó zsebkendő férfiak és hölgyek számára r. 1.50 1.25, 7000 drb. v. fin. gros grain selyem zsebk. r. 2.80 1.40

Csak 4 frt 50 kr. az ára alábbi tárgyaknak együttesen, szilárd árúérti kezesseg mellett! 2 nagy china-eziszt asztali gyertyatartó. 1 pomp. cinkorszel. fémből. 1 valódi chinai thea-sze encse egy csomaz valódi chinai theával és rummal. 1 teljes író-készlet, 50 levél-papír, 50 boríték és minden író-eszköz. 1 pompás jól járó óra, diszill bármely szobába. 1 egész pipere készlet, ugyan-is 3 fésű, fogkefe és 6 db. valódi róza- és mószaszappan. 1 pompás bécsi pipa, china-eziszt kupakkai. 1 pompás fénykép-album 6 piká s eredeti fényképpel. 12 örökké fehéren maradó karnál. 4919-21. 1 szép tréfas szivar-tárcza. 1 szátható takerék-pézt. vash. 1 pom. as. sz-baj támpa. 1 pompás varró-szestrényke. Mind együttesen csak 4 frt 50 kr. Ha valaki e tárgyakat magához szántatni óhajtja, a csomagolás és ládár: 45 kr. számít a nagy végeadás Bécseben Praterstrasse 16.

ELARUSITOKNAK egy igen kelendő czikk minden költség nélkül eladásra, minden rendbeli fordák keresztnek irásbeli tudakozódásokat B. K. 500 alatt követelnek Haasenstein és Vogler B. Budapest-en. 4878

Arcz-küteg

csalhatatlan gyógyítása a Rottmanner J.-féle szepitőviz által. Fekete pontok ziros bőrrel, bőr-attkák, elszórtan álló vere kemény gümők és bibircsok részben genykepzdéssel, pörsevéssek, pattanások, vörösség, különösen az orrvörösség és szakalsömörnek. Magannak is több éveket át megléven ezen kütegem, végre sikerült oly szert kitalálnom, mely ezen bajtól képen megmentet.

Megrendelésnek megkívántatik: a küteg megnevezése, kor, fogalkozás, a táplálkozásra használt étel és italok, valjón gyenge vagy riteljes-e az illető, mely egyéb bajnincs-e? Használtat utasítás, magatartási szabályok s tudományos kezeleléssel ellátva, a palackoként 2 frt. 4890. Kérem! Thüringia-n. Rottmanner J. gyógyszerész.

Hajfonatokat

tiszta, valódi emberhajból, 80 % hosszukát következő bántulatos olcsó árakon: 2 frt 50 kr., 3 frt 4 egész 5 frt a legpompasabbakat, ajánl egyedül és kizárólag az I. budapesti hajmunka-gyár, Löwenheim J. Budapest, VII., kismező-utca 30. szám.

Gyomor- betegségek

Valamint a haszerveinek bántalmait a legjobb sikerrel gyógyítja dr. Steinschneider, specialista. Bécseben, I. Habsburg-gasse 1a Rendel. naponta 10-600 12-ig; levélben is 4883

Mellékjövedelem

Tiszteleteseknek s kiváltságosaknak az üzleti utazók, ügyadók, szabad sági tisztviselők, kik tárgykör ismeretséggel bírnak, egy kelendő czikk aláírására által igen tekintélyes mellék-jövedelmeket lehetnek szert. Irásbeli ajánlatok A. Z. 125 jegy alatt Haasenstein és Vogler hirdetésli iróddal B. Budapestre intézendők. 4958

VASÁRNAPI UJSÁG

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: egész évre .. 12 frt félévre ... 6 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre ... 8 frt félévre ... 4 * Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre ... 6 frt félévre ... 3 *

49-dik szám. 1878. BUDAPEST, DECEMBER 8. XXV. évfolyam.

Görög-keleti szertartásu bosnyák temetés.

A BOSZNILÁBAN uralkodó három vallásfelekezett vallási és társaséleti szokásai nagyon elütökt. A mohamedánok a törökök szokásait sajátították el, míg a görög nem egyesülteknek majdnem azonos szokásai vannak a többi görög-keleti népekével, jelesen a görögökével. Vallási szertartásaikat és szokásaikat a vallással együtt ezen utóbbiaktól vették; egyes eltérő sajátóságukat azonban megőrizték s azok az egész bosnyák nemzetnél azonosak levén, nemzeti külön sajátóságoknak tekintendők.

Ilyen eltérő szokásokat találunk a mohamedán bosnyákoknál is, melyek az izlam szellemével össze nem férnek ugyan, de azért a bosnyák mohamedánok azokhoz mégis esőkönnyen ragaszkodnak. Hasonló találunk a görög keletieknél, kik orthodox vallásuk gyakorlatába nem egy kereszténység előtti vagy később az izlamból átvett szokást vegyítették.

A temetési szertartás az orthodox bosnyákoknál ugyanazon módon megy véghez, mint az a görög-keleti egyházban egyáltalán szokásos és csak egyes babonás szokások járulnak még végrehajtásához.

Mikor az orthodox bosnyák haldoklik, viaszgyertyát gyujtanak meg körülötte és kezébe is adnak egyet, s a mellére egy szent képet tesznek; a férfiaknál rendszeren Sz. György (Szveti György) vagy Sz. Miklós (Szveti Nikola) képét, a nőknél Sz. Máriaét (Panajját) használják. Ez a kép, a görög rituale szerint jelenti a megváltóba vetett hitet és a feltámadásba helyezett reményt. Mikor lelke elszáll, minden üres edényt fölforgatnak, hogy azokba ne szálljon és a ház lakóit lidérez alakjában ne gyötörhesse. Kalácsokat osztanak ki a szegények között, hogy a meghalt lelkeért imádkozzanak. A halottat megmosás után borral is befecskenkik. A temetés a halálozás után következhet nap történik, ebben némileg a törökök szokását követik, kik a halottat egy-két óra mulva már temetik. Az orthodox bosnyákok is azt tartják, hogy a halott vagy jó, vagy gonosz; az első esetben nem szabad egy percet sem elrabolni mennyei üdvéből, a második esetben pedig mentől előbb szabadulni kell tőle, nehogy bajt hozzon a házra. A halottnak fölébe pamutot tönnek, szájába pedig egy pénzdarabot adnak, hogy a tulvilágba vezető hajónak, Kharonnak a

GÖRÖG-KELETI SZERTARTÁSÚ BOSNYÁK TEMETÉS SZERAJEVÓBAN.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Gyermekek, örüljetelek!
Ki gyermekeinek karácsonyra nagy örömet akar szerezni, vegye meg általánosan kedvelt **!!karácsonyi bazárunkat!!** a hallatlan olcsóságon: **Csak 4 frt 65 kr. o. é.** mely öszegért csóságon áron: 87 darab legújabb francia jákészet, mindenkoru fluk és leányok számára kaphatja, és pedig: 1 párisi varrót-színbáz. nagyon m. l. tásos és szépen díszítve. 1 varázs-ladacská, belsejében elfogott basával, i megeszödni akar. 1 mikulás, különösen hatásos karácsonyi alak, egyuttal cukor-ka tartó is. 25 brilliás karácsonyfá-diszítés, egészen újszertiek. 1 zongora, szép és elegans, egy i jónnan feltáti Metalphon, melyen egészen fiatal gyermekek is a legzebb darabokat játszhatják. 1 kínai, géperettel, mindig szorgalmatoskodva és nevetést előidézve. 25 brilliás gyertyatartó, a karácsonifára. 1 japáni kiozsk, müdarab, belsejében mozgó és éneklő kolibrival 1 bohöz, müvészeti kivi elben, a legzebb mutatványokkal. 1 erdei rém, mely paracsórára a nyelvét 5. tögteti. 23 tarka kiváltságos gyertyák. 1 bába a kocsiban, negyvenötötve, mely kocsikásás közben mozog, rángatózik és ki-bál. 1 ó-római keesi, szerzőmmal együtt. 2 dohoz kirtón tartalommal, mindenkoru fluk és leányok számára. 87 darab. Valamennyi itten felsorolt 87 darab eredeti francia jákészetgy ára együttesen csupán 4 frt 65 kr. **CZIN: Premier Depot de Vienne, Béc, Heinrichsho., S-D. raktár.** V daki megrend. lesek utánvét mellétt pontosan eszközöstenek.

Levelezési lap.
Stahl Xav. gyógyszerész nrnak, Gmündben. Küldjön ön nekem pósta fordultával az öszeg utánvétele mellett az anyira hatásos * **köszvényvászorból**, mely nekem egy barátomtól, ki sok évi köszvényeszes szenvedésétől ezen szer által szabadult meg, oly melegen ajánlatott. Tisztelettel **Schmied Albert,** tisztí építész Schomdorfbán. 4950 * Ezen köszvényvászoron valódi minőségben kapható Buda-pesten, Török Jozsef gyógyszerárban.

Egy magyar nábob.
REGÉNY. Irta **JÓKAI MÓR** Negyedik kiadás. Három csinos angol vázsonkötetbe kötve 6 frt 40.
KÁRPÁTHY ZOLTÁN. REGÉNY. Irta **JÓKAI MÓR.** Negyedik kiadás. Három csinos angol vázsonkötetbe kötve 6 frt 40.

A régi jó táblabírák.
REGÉNY. Irta **JÓKAI MÓR.** Negyedik kiadás. Három csinos angol vázsonkötetbe kötve 6 frt 40.

1878. novemb. 1-je óta
a pósta-díj 10 fontos = 5 kilós teljes súlyú csomagokért Triestből Ausztria-Magyarország bármely pósta-állomására csupán 30 krajczárt tesz ki, s így mindenkinek alkalom van nyujtva kávét, rizst, déli gyümölcsöt, főzeléket stb. kisebb mennyiségekben is a nagyban vétel-árak mellett hoztatni. 4970/1 I. rendű ceyloni legfinomabb gyöngykvé kilója frt 1.80 Planikavé " frt 1.70 II. " árbaial valódi Mocca-kavé " frt 1.50 Kimerítő árjegyzéket kívánatra, bérmentesen küld Singer G. Triestben.

Kiadja és nyomatja Franklin-Társulat Budapestben, egyetem-utca 4-ik szam. **Mai számunkhoz van mellékelve: RÁTH MÓR leszállított áru könyveinek jegyzéke.**

a halotti menet (szprovod). A koporsó fedetlen marad; a szemföld (mrtvaceki uvoj) is a halott lábainál van összehajtvá. A fedetlen koporsót néhol vállalkon, másutt szijakon függve, a földtől alig egy pár arasznyira emelve viszik.

A görög-keletiek azt hiszik, hogy a lélek még akkor is ott lebeg a halott fölött, mikor a testből kivált és azért nem fedik be a koporsót, nehogy a lelket is elzárják. A lélek csak nagy nehezen tud megválni a test környezetéből s azért is füstölök és szentelik be annyiszor a halottat, hogy a lélek a szentelt füsttel együtt égbe szállhasson.

Az elszállt lélek — a nép hiedelme szerint — a temetés után egy hétig haza szokott járni, s azért tartanak a bejáratnál közel eső helyen egy üveg vizet, hogy a lélek netalán szomját ott elolthassa.

Midőn a menet valamely keresztúthoz ér, a halottat leteszik, a pap imádkozik, befeeskendi szentelt vízzel (oszvetyene vodicza), és befűstli tömjénnel, hogy a gonosz lélek, mely a keresztúton szokott ólálkodni, ne árthasson a halott lelkének. A temetőben (groblye) még egyszer megáldja a pap a halottat, behint veres borral és olajjal kereszt alakjában, akkor ráterítik a szemföldöt, ráborítják a koporsó födelét és aztán átadják a sírnak. Az olaj azt jelenti, hogy a boldogult jó keresztény volt és méltó a feltámasztásra. A behintéskor két láb magasra hánnyák a hantot, ezt czölöpökkel és kövekkel elkerítik és virágokat ültetnek fölébe.

K a t ó.

Beszély.

Irta Eötvös Károly.

A nemes, nemzeti és vitéző Bocskary-familia a leghiresebb familia volt tíz vagy tizenkét vármegyében. Akár egy hadsereg, akár a Bocskary-familia. Főhadi szállását tartá nemes Tolna, Fehér és Veszprém vármegyében, egyik szárnya kiterjedett Győrön és Komáromon keresztül a Dunáig, a másik szárnya pedig Pest-Pilis és Solt vármegyén, kis és nagy kunokon s mindenféle jászokon és hajdukon át a Tiszánál ért véget. Előőrseit előre toltá a Drávaig, hátvéde fölött nemes Hont és Nógrád vármegyékig, szabad csapatai pedig elkalandoztak Ugocsáig.

A ki e nemes uri familiának családfáját még nem látta: az még igazi nemesi családfát soha se látott.

Megvolt pedig ez a család a gyökere családnak több ifjú és öreg ágazatánál új, újabb és legújabb, régi és még régebbi kiadásokban, mint akár a biblia vagy zsoldáros énekek. Az egyiknél szép tekeresbe göngyölve ott porladott a tükrömögött, a másiknál a pohárszék tetején, a harmadiknál a méhesben, a negyediknél a familia ládjában. Sok helyütt a familia inspektora őrizte a kocsmaszerveződések, csőszkonvenziók és közös mappák szekrényében, másutt pedig a kis gyerekek azon tanulták silabizálni az ábécéket. Megbecsülték mindenütt.

Legjobban megbecsülték pedig Kazavölgyen tekintetes Kazó Miklós táblabíró urnak uri kastélyában. Ő ugyan a maga személyében most már nem sokra becsült, miután tizenhárom esztendő óta aluszik az urban és a kazavölgyi családi sirboltban, hanem özvegyen maradt édes hitves társa tekintetes Kazó Miklós asszonyom

annál jobban megbecsülté azt. A mit egyébiránt a kazavölgyi családja valósággal meg is érdemel, levén az valamennyi társa közt a legrégebb és leghitelesebb.

Van pedig ez írva remekben készített finom pergamenra öt-hat nemzedéknek különbözőkülönböfélé kezeirásával. Az a pergamen pedig tekeresbe van hajtvá és a tekeres szép világos zöld színű vaskos tokba nagy gondosan elhelyezve. Ha pedig a toknak levecsik födelét és a pergamentekerest kiemelik abból és a tekeresnek egyik végét megfogja Kazóné asszonyom, a másik végét pedig valami uraöccse, hát akkor a milyen hosszú a kazavölgyi kastélynak ezüstszekrényes nagy szobája: épen olyan hosszú a kinyújtóztja a Bocskary-familia híres családfája. Nem is kell azt hinni, hogy az a pergamen egy kutya bőrből készített légyen. Sőt inkább nagyon is soknak bőrből készült az, különböző városokban lakozott nagy hírű tobakmesterek műhelyében, csak hogy minden darab nagy ügyességgel össze van ragasztva, ugy, hogy az egész most már nem is látszik többnek, csak egyetlenegy nagy darabnak.

E nagy pergamenre van írva a Bocskary-familiahoz tartozó uri családoknak megszámlálhatatlan sok ezerre menő fi- és leányági maradéka. A Bocskaryak ugyan nincsenek rajta, tudnivaló levén, hogy az utolsó vitéz férfi, a ki e néven élt, a szerencsétlen mohácsi csatában a gyilkos töröknek keze által vitézi halállal halt meg, de annál inkább ott ékeskednek azon fiak és unokák nevei, a kik azoktól származának, kik az ő sok leányait feleségül vették. Ott vannak pedig a Kazó, Kazay, Kazay, Halyós, Halyótó, Halyagos, Kovács, Gyárthó, Lakathos, László, Véghes, Teke-ressy, Bánthó, Virágh, Orosz és több nagy uri családok ivadékai. Ezek is és mások is; ki tudná azt mind valamennyit elszámlálni.

Már aztán derék legény is legyen ám az, a kinek kedvéért Kazóné asszonyom ezt a nagy családi ereklyét a nagy almáriomból, menyasszonyi selyem viganója mellől előveszi. Ha csak a vármegye vicispánja nagy tisztességgel és nagy pöcsétes levélben meg nem keresi, vagy a járásbeli szolgabíró nagyon szépen meg nem kéri s egyuttal a tilosban fogott kártevőit nagy szigorúsággal meg nem bünteti: bizony másként ehhez nehezen fér akárki ember fia.

Ilyen formán azonban sok mindenféle titkot meg lehetett tudni a nagy ereklye titkaiból. Meg lehetett tudni példának okáért, hogy azon elszegényedett ágak, kiket sok gyerekkel áldott meg a gondviselés, kiknek kezén tehát az ősi birtok százfelé lett darabolva, semmiképen sincsenek az ő fiakban és leányaikban megörökítve. Hasonlóképen hiányoznak azon leányok ivadékai, kik kunhoz, jászhoz vagy hajduhoz mentenek feleségül, miután kun, jász és hajdu igaz nemes embernek nem tekintethetnek. Nemkülönbözteljen a familiának nemes erkölcséről s az ősök iránt tanusítandó kellő tiszteletéről, hitiket megtagadták és pápistává lettek. De más részről hiányoznak azon leányok ivadékai is, kik holmi papokhoz és tanítókhöz mentek feleségül, miután ilyen lépés a nemes familia szokásai szerint

mindenkor illetlennek tekintették. A nagy hírű tudósok és superintendensek, kik a családból származtak, megbecsültettek ugyan, de leányt biz ott hiába kerestek feleségül. Arról pedig, hogy valami kereskedő vagy mesterember keveredett volna a familiába, természetesen szó sem lehetett.

Mind ezen ősi tisztessé családi erkölcsöknek pedig szigorubb megtartója és méltóságosabb képviselője senki nem lehetett, mint tekintetes Kazóné asszonyom.

Ő maga is, de istenben boldogult férje is a Kazó-ágból származott. És ő is utolsó volt ez ágból és férje is. Ő is magával hozta a Kazó-familia birtokait és férje is. És ő is büszke volt ősi nevére, valamiképpen boldogult férje, csak hogy ő még sokkal büszkébb, mint néhai Kazó Miklós uram.

Pedig hát Kazó Miklós uram nem utolsó ember volt a maga idejében. Sőt egynemely hazafias cselekedete és bátor elhatározása szájról szájrú adatik és még az ország krónikáiban is följegyeztek. A vármegyének sohasem volt olyan híres vicispánja, mint épenséggel ő. Egyszer egy lovas kapitányt egész svadronjával együtt lefegyverzett s bevitetett a komáromi várba, miután a makacs kapitány nem oda szállásolta el legényeit, a hová ő parancsolta. Lett ebből aztán nagy veszedelmes história. A kancellária rá akart ijeszteni a vármegyére is, a vicispánra is, de miután nem ijedt meg egyik sem, Kazó Miklós urat fölézítették a királyi szó meghallgatására. Fölment nagy bátorsággal s meghallgatta a szót nagy lelki nyugalommal s mikor a fölséges király azt kérde tőle: „mivel tudja menteni magát, hogy megbántotta a király katonáit?” — azt felelé: „én mint nemes ember szintén a király katonája vagyok, háboruban kardot viselek, békében igazságot szolgálta-tok.“ Még a király sem tudott erre megfelelni.

Egyszer pedig a győri püspök, a ki nevezetett Fenger Józsefnek és a ki nem nemes szülöktől származott, elmene bér-málni Kazavölgyére is, a holott Kazó Miklós uram vala a házi gazda is, a vicispán is. Mint házi gazda fogadta a püspököt nagy lakomával, mint vicispán fogadta azt nagy parádéval. A püspök urnak pedig szokása volt az ő kegyes hivatásához képest a kálvinistákat, lutheránusokat s egyéb mindenféle tévelygőket az ő hitük ártalmosságáról hathatos szavakban és jámborságra buzdító kegyes intésekben meggyőzni. Kazó Miklós uram nem intette, mert ő irányában mindenféle ékes szavak hiábanvalóságáról eleve meg volt győződve, de annál jobban buzgózkodott a tudatlan földnépénél, a zsellérek, napszámások, szegődvényesek és cselédek közepette. Tudván pedig ezt Kazó Miklós uram, a mint a kegyes életű püspök az ő nemesi kuriájából kilépett, nagy sebtlen letévé kalpagját, leölté drága prémes kék mentéjét, leoldá cifra rezes kardját s felöltözvén ezüst pitykés dolmányába, fog vala kezébe egy nagy husángot s iramodik a püspök után, a kit is talál a kápolna előtt nagy sereg népség által körülvéve. Látván pedig a kegyes püspök az ő szives házi gazdáját ily kegyetlen indulattal közelegni, szól vala hozzá ekként: „nemde nem eltéveszté utját vicispán uram,

hogy ily nagy fenekedéssel ront ide hozzánk?“, melyre Kazó Miklós uram nagy nyugodtan így felele: „tisztelem én méltóságod uri kegyes személyét, nem is avatkozom én a hit dolgába, magam is áhitatosan meghallgatom méltóságod bőles tanítását, hanem csak azért jöttem, hogyha netalántan valaki az én felekezetemből itt az ő hitében meg találta tántorodni, őt ime ezzel az én pásztorbotommal az igazság legelőjére a tilosból visszatérítem.“

Mikoron pedig Kazó Miklós uram vármegye követe volt az 1790-ik évi pozsonyi országgyűlésen és ott a protestánsok ősi jussáért heves szavakban buzgózkodék, megtámadá őt az ámbituson gróf Kollonics László kalocsai érsek, megfenyegetvén őt a következő szavakkal: „a domine spektábilis grombaságit meg fogom jelteni a fölséges királynak.“ Melyre Kazó Miklós uram, megsodorintván előbb az ő bajuszát, ekként felelt: „a fölséges király urnak megjelenetheti, de a fölséges uristennek nem jelentheti meg, minek utána ott meg nem hallgattatik jelentése.“

Ilyen dolgokat és ezeket hasonlókat mivel Kazó Miklós uram, ugy hogy róla egész országszerte ugy beszéltek, mint nagy erényekkel bővelkedő igaz nemes emberről és bátor szívű magyar hazafiról.

És ez igaz is volt. Csak hogy tudni kell azt, a minek pedig az ország nem igen jöhetett tudomására, hogy mind ezen nagy erényekkel bővelkedő inkább bővelkedett Kazó Miklós asszonyom. Mert ha eltámadhatlan igazság is az, hogy Kazó Miklós uram szembe mert szállani katonával, pappal, püspökkel, főispánnal, sőt még az esztergomi primással is, más részről szintoly kétségbevonhatatlan igazság az is, hogy Kazó Miklós asszonyommal meg nem mert szembeszállani se katona, se pap, se püspök, se főispán, se esztergomi primás, sőt még Kazó Miklós uram maga sem.

És ebben rejlett az isteni gondviselésnek csodálatra méltó nagy bölcsessége. Kazó Miklós asszonyom semmiképen bele nem avatkozott sem az országnak, sem a vármegyének, sem a superintendenciának, sem pedig a külső gazdaságnak, kocsmának, malomnak, zsidó árendásnak és csikó-nevelésnek semmiféle dolgaiba. Érteni ugyan ezekhez is értett tőkéletesen, de sok nagy egyéb elfoglaltatása miatt, a világ kormányzásának e részbeli feladatát egészen átengedte Kazó Miklós uramnak, arra azonban mindamellét gondja levén, hogy a familiára ez oldalról se háromlójék semmiféle megaláztatás.

Hanem már a mi a belső gazdaságot, a háztartást, a borjú, csirke, malacz és leánynevelést illeti: ebben persze Kazó Miklós asszonyom volt az egyedül való auctoritás. De nem csak ebben. A cselédség fölött rendet tartani, a templomba járásra felügyelni, a szegény eklézsiákat ékes templomi szerekkel ellátni, a szegényebb sorsú közel lakó atyafiakat lábra állítani, a disznótorokat, névnapokat s egyéb ünnepélyes lakomákat rendezni, a szomszédokkal és atyafiakkal porlekedni, prókátorokkal tanácskozni, a kerületi és királyi táblabírákat meginformálni, a familia igaz jussát biztosító pöcsétes leve-

leket takargatni, a családfára felügyelni s a familia tekintélyét megőrizni, ha pedig némi-némüképen csorbát szenvedett volna, azt megorvosolni: mind ezen nagy rettetetes feladat teljesítésében Kazóné asszonyom nagyobb ur volt, mint a király az ő birodalmában. A mióta pedig Kazó Miklós uram egynéhány szerencsétlen hajótörött embert a Dunából kimentvén, a nagy erőfeszítés és meghülés folytán ágyban fekvő beteg lett s rövid testi gyöt-rődés után elhalálozott és nagy, ékes szomorú pompával eltemettetett: azóta még inkább megkoskodtak Kazó Miklós asszonyom súlyos teendői.

Most már vesződnie kellett annyira — mennyire még a vármegye ügyeivel is. Most már a külső gazdaság, a kocsmá, malom, zsidó árendás és csikónevelés gondja is az ő nyakába szakadt. Igaz, hogy rendkívül kedvelte a fakó lovat, neveltetett is magának olyan négyes fogatot fakó lovakból, a milyen nem volt sem az előtt, sem az óta három vármegyében. Más színű lovat be nem engedett fogni az ő függő hintó kocsijába.

Mindamellét két dolog miatt nagy lelki nyughatatlanság támadott az ő szívében.

Az egyik volt az a nagy zálogos pör, melynek miatta a kastély mögötti szőlőt és erdőt a vele járó három tábla földdel veszedelem környekezte. Épenséggel kilenczet esztendő óta birták már ő és elei azt a birtokot és épenséggel ötven esztendő óta foly már a zálogváltó pör, de mindaddig teljeséggel eredménytelenül. A mikoron ő férjhez ment és ekképen a familia dolgainak vezetését kezébe vehette: akkor már a pör csaknem elveztett. Az ő lankadatlan erélyének sikerült ugyan annak folyamatán egyet fordítani, de most már megint fenyeget a baj, miután bizonyos dunaszentesi atyafiak, bizonyára rozslékű, éhenkórász, kapzsi emberek, nagyon utána estek s ugy látszik, jobban is győzik, mint az eddigi pörös felek.

A másik aggodalmat pedig okozta neki az ő egyetlen egy édes, szép Kató-lánya, a ki most már innen-onnan belépett a tizenhétéves esztendőbe.

(Folyt. követc.)

Angol vezérek az afghán háboruban.

Az angolok hadjárata Afghánisztán ellen megkezdődött. Az indiai kormányzó ultimatumára az afghán emir választ sem adott, s így, midőn mult hó 20-án éjjel az utolsó határidő is letelt, az angol csapatok azonnal megkapták a rendeletet, hogy az emir tartományába vonuljanak. Jelenleg már több erőd esett birtokukba.

Az angol sereg hat hadtestből áll. Az egyiknek főhadisa a Khaiber-szoroson át Deszalladba vonulni Sir Browne Sámuel tábornok alatt, kinek segítségére szolgál Maude tábornok hadteste. A harmadik hadtestnek, melynek vezére Roberts tábornok, az a feladata van, hogy a Kuram-völgyet foglalja el, míg a negyedik, Biddulph tábornok alatt, Beludzsisztánból, Quettából nyomul Kandahar felé. Az ötödik hadtest parancsnoka Donald Stewart tábornok; e hadtest Multanban van szervezve, hogy a quettai hadosztályt gyalomlissa. Ahatodik, melyet csak most gyűjtöttek össze, Primrose tábornok vezetésével az ott s tartalék hadosztályt fog képezi az alsó Indusnál. Az egész sereg a szolgálattelvő személyzetet kivül mintegy 34,000 emberből áll s fővezére Sir Haines Frigyes, ki jelenleg az alkirálylyal együtt Lahoreban tartózkodik. A bennszülött indiaiak-

ból álló hadosztályt Watson altábornagy fogja vezetni.

A főhadvezérnek s négy tábornoknak, kik csapataik helyzetét folytatn a jelen háboruban valószínűleg kiváló szerepet fognak viselni, arcképeit mutatjuk be ez alkalmalmmal olvasóinknak.

A főhadvezér Sir Haines Frigyes Pál, ki egyuttal az összes indiai hadsereg főparancsnoka is, kiváló jeles katona. Jelen állását pár évvel ezelőtt foglalta el. 1817-ben született, atyja Haines György az irlandi erődök főbírtosa volt. A hadseregbe 1839-ben lépett, 1846-ban kapitány, 1850-ben alezredes s három év mulva tábornok lett. 1845-ben a főparancsnok ságnál katonai titkárr lett, részt vett a Mudki s Feroz esah mellett vívott csatákban s az utóbbinál nehéz sebet kapott. A krimiai hadjárat alatt Szebasztopol ostrománál tüntette ki magát; ekkor nyerte krimiai s török érdemeleit is. 1873-ban altábornaggyá nevezetett ki s 1871-től 1874-ig a Madras-sereg főparancsnoka volt.

Sir Browne Sámuel altábornagy, az egyik hadtest vezére, egy a keletindiai társaság szolgálatában állott orvos fia, 1824-ben Barrackporeban született s egész Indiában ismeretes. Eleinte a 46-ik bengaliai bennszülött gyalogezrednél szolgált s rendkívüli buzgósa által már korán magára vonván előjárnok figyelmét, megbizották, hogy a penszabi rendkívüli csapatokat szervezze, melyeknek parancsnoka is volt 1864-ig, midőn Sir Chamberlain Neville visszavonulva a határszéli erődök parancsnokságától, ő bizottat meg vele. Igen sok érdekes s katonai szempontból nevezetes ügyben vett részt. Ezek közt volt Delhi és Lucknow híres ostroma s egy nevezetes és merész támadása a sirpurahi felkelők ellen 1858-ban augusztus 31-én. E hadjárat után több érdemjelt kapott, többek közt a térszalag-rendet is, s altábornokká neveztek ki. Egy pár év alkalmával két nehéz kardvágást kapott, egyiket bal térdén, a másikat bal vállán. 1869-ben Donald Stewart tábornok után ő lett a Peshawur-hadosztály parancsnoka s két év mulva tábornokká nevezetett ki. 1875-ben a walesi herczeg kíséretében volt ennek indiai körúta alkalmából. Ezóta Sir Johnson Edwin távollétében az alkirály tanácsában hadügyminiszter s általában igen kedvelt egyben az indiai hadseregnél. A második Penszab lovasságnál s tüzérségnél — mondja a Times — „Sham Broom“ neve általában kiváló tiszteletben részesül. Hire, mint kitünő lovas vezér, mint bátor s nyájás parancsnok, mint csodás lövő, az Industól Suttlejig, a Khaiber-szorosostl Bumamig el van terjedve. A jelen háboruban ő szállta meg Ali-Musjid erődöt, melynek parancsnokságától azonban a legújabb hírek szerint elmozdított.

Biddulph tábornagy, ki a quettai hadosztályt vezeti, ritka tehetségekkel ellátott hadvezér, habár nincs is oly nagy népszerűsége Indiában, mint Browne-nak. Először akkor emlegették nevét, midőn Woolwichban egy kadét társa életét megmentette. Később a krimiai hadjáratban nyert kitüntetés. Az indiai fő társzokban több fontos állomást töltött be, s mint ügyes ember, általában tiszteletben részesül mindazok részéről, kik alatta szolgáltak.

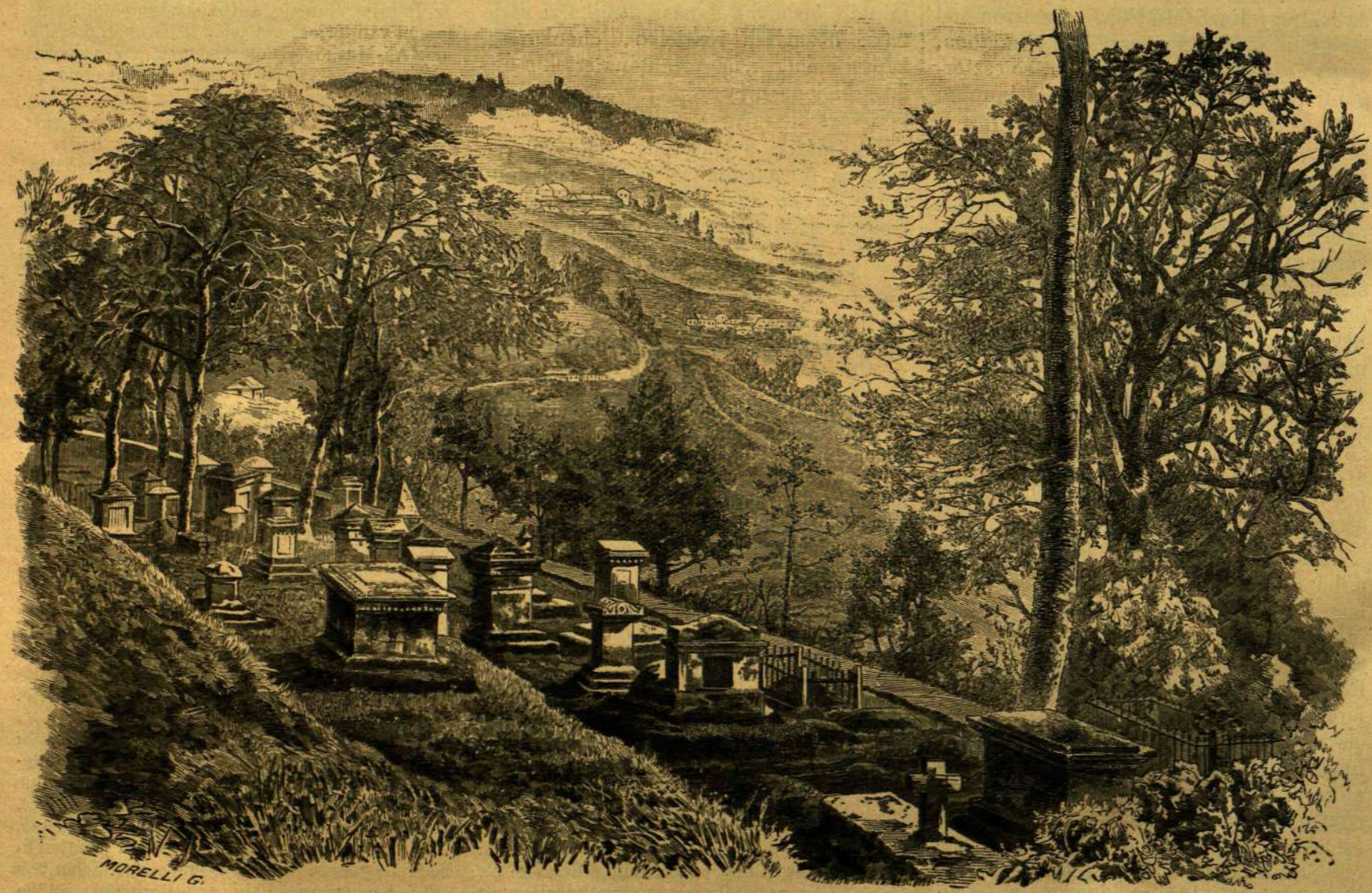
Stewart Donald altábornagy, ki a multani tartalék csapatok parancsnoka, indiai tiszt, ki az indiai lázadás alkalmával Campbell seregében jelentékeny szolgálattokat tett s tábornoki hadsegéd volt. A táviratok gyakran emlekeztek meg róla ez időben. Később az indiai hadseregben fokozottan emelkedve, az abyssinai hadjáratban is részt vett, mint egy zászlóalj parancsnoka s végül az Andamani szigetek katonai kormányzója lett. Ez ideig egyik bengaliai hadosztály vezére is volt s szeptember hóban utazott el Angliából, hogy jelen állását elfoglalja.

Roberts altábornagy végre, ki a Kuram-völgyi sereg parancsnoka, katonai szempontból sajtósági multtal bír, a mennyiben nem a harczoló seregénél, hanem husz éven át az elszállásoló osztálynál szolgált, melynek jelenleg is feje. E sajtósági helyzete dacára több táborozásban vett részt s mindenütt kitüntette magát. Delhi ostroma alkalmával egy hadi zászló megmentéseért a Victoria-rendet kapta. Lucknow ostroma és bevételé alkalmával hosszas ideig szolgált, mipt főhadsegéd. Ekkor nevezetett ki ezredessé, több kitüntetésben részesült s a hadi jelentésekben is gyakran volt neve emlegetve. Jelen volt 1863-ban az umballahi expedicióban, midőn szintén dicserettel-lőn fölemlítve. Az abyssinai

STEWART TÁBORNOK, a multani tartalék-csapatok főparancsnoka.
 SIR HAYNES TÁBORNOK, a fővezér.
 ROBERTS TÁBORNOK, a Kuram-völgyi hadtest parancsnoka.
 BROWNE TÁBORNOK, a Pesavur és Khaiber-szorosi hadtest parancsnoka.
 BIDDULPH TÁBORNOK, a quettai hadtest parancsnoka.

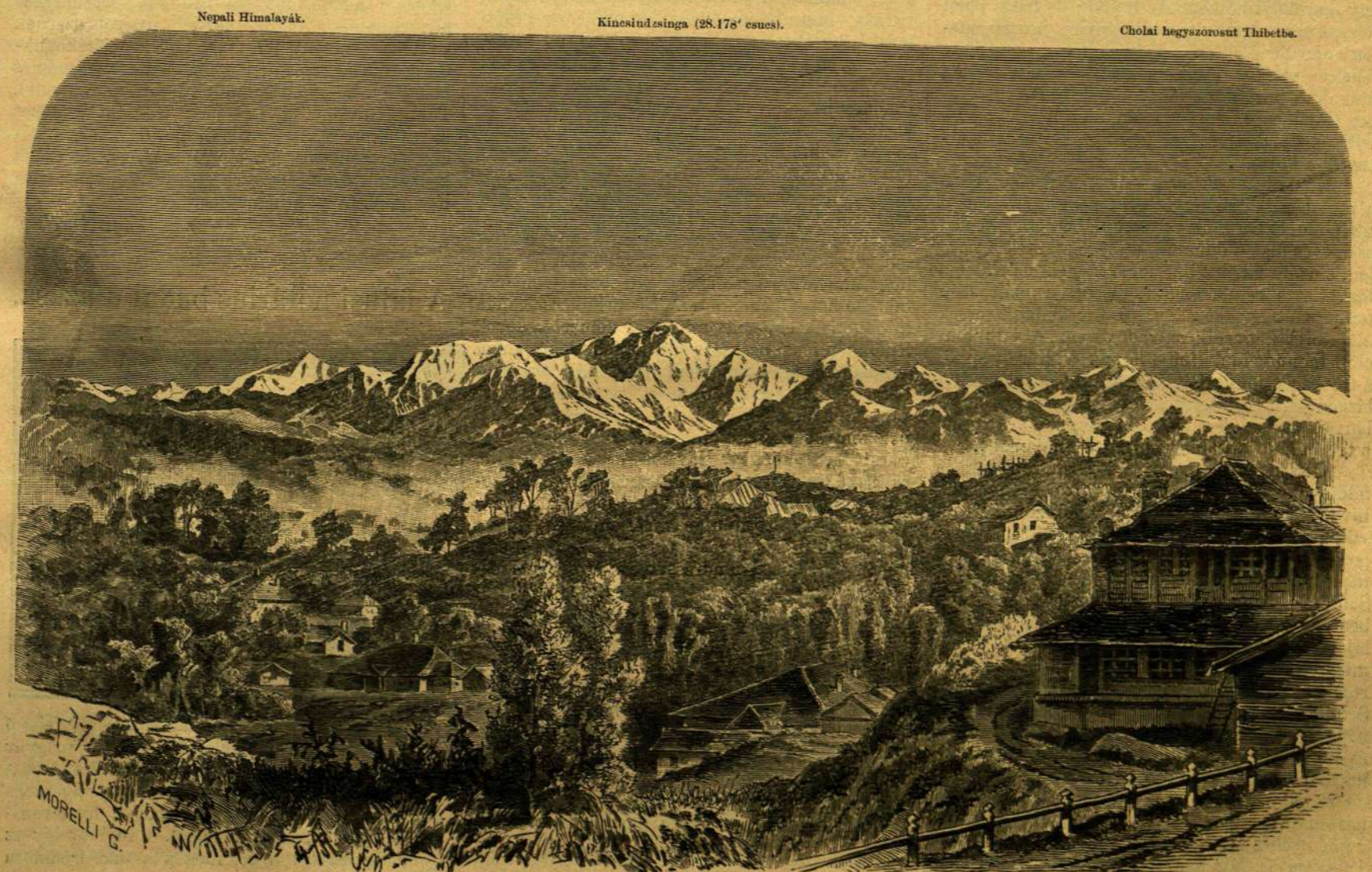
ANGOL VEZÉREK AZ AFGHÁN HÁBORUBAN.

TEMETŐ DARZSILINGBAN. (RÖRÖSI OSOMA SÁNDOR NYUGÓHELYE.) — FÉNYKÉP UTÁN.

MERÉNYLET UMBERTO OLASZ KIRÁLY ELLEN NÁPOLYBAN NOV. 17-ÉN.

DARZSILING, S A KELETI HIMALAYÁK LÁNCZOLATA A TÁVOLBAN. — FÉNYKÉP UTÁN.

Fűtéket minden színű selyem pántlikával.
Erre megint gyöngyöt két zsinór sorával,
Ékesíték aztat olasz bokrétaival,
Vagy balra feltűzött szép medallióval.

Szoknyájok Mailandba szövött kamukából
Vala; vagy aranyos, ezüstök prókátból,
Vagy bárszönyvből, melyet hoztak Genuából,
Félig prémzett vala mind elől, mind hátról.

Mindenféle kötényt ezekre kötötték,
Gyöngyből, vagy granátból, pártóvet övedtek,
Régenten lábokon csizmákat viseltek.
Ninesen saeculum, hogy cipőt ötötték.

A kisasszonyok is mind így öltöztek,
Csak egyedül azzal megkülönböztettek,
Hogy ezeknek fejek nem főkötöztek,
Sem hosszú fityóval be nem fedeztettek.

Ily öltözöket Budán nem láthattam,
És még magyar szót is csak ritkán hallhattam.
Hogy lehet ez? épen azt mag nem foghattam,
Ezen dolgon méltán én álmélkodhattam...

Az „ötszáz isten temploma“ Kantonban.

A mennyei birodalom az érdekességek hazája s akármilyen legyen is a világ folyása, mindig akad ott valami, a mi megerdemli, hogy a nyugati civilizáció embere figyelmére méltassa.

A Vasárnapi Ujság már sok képet és érdekes leírást közölt hasábjain Kínáról. S ha ma ismét foglalkozik a „megkövült kultúra“ e birodalmával, teszi azért, mert a mozgalmas korban jól esik néha egy-egy nyugvó pont, a hol az izgatott idegrendszer némi pihenőt talál. Ilyen pihenőt pedig számtalant nyújt Kína, a megállapodás és nyugalom országa.

Ez alkalommal a kantoni „ötszáz isten templomát“ mutatjuk be olvasóinknak, mely az idegenek negyedében, annak éjszaki részén fekszik. Alapítója Bodhidharama buddhista szerzetes, ki Indiából származván ide, 520-ban Kr. u. megvett e templom alapját. E Bodhidharama arczképét sokszor látni a kínai theás csészek festményein.

Az „ötszáz isten templomát“ 1755-ben renoválták Kien-Lung császár alatt. Itt van a Longhan-tang, vagyis a szentek terme. A templomépület, a papok lakháza, az udvarok, kertek és tavak jelentékeny területet foglalnak el. Yule kapitány, Marco Polo utazásainak utolsó kiadásában azt mondja, hogy e templom szobrainak egyike a velencei utazó (Marco Polo) képét viseli. Ez állítás azonban nem teljesen megbízható, mivel az egész templomban egy szobor sincs, melynek európai arca volna s valamennyi szobor sokkal régebbi időből való, mint a melyre Marco Polo utazása esik.

Thomson következőleg írja le látogatását a templomban:

Egy kínai hivatalnokkal néztem meg legelőször a templomot, mintegy nyolcz év előtt. Az öreg apát szívesen fogadott s bevezetett a magán termekbe, a hol megkínált theával és lepénynyel. Néhány perc múlva kiléptünk a társalgóból s keresztül mentünk egy udvaron, mely tele volt törpe fákkal s gondosan ápolott viritó bokrokkal. E kert közepén volt egy tó, s benne a szent lótuszvirág teljes virágzásban. Arany halak usztak a vízi növények indái között, melyeket sehol se láttam oly üdének és oly bujónak, mint e helyen. Az öreg pap egész imádatl

lászott eltelve kertje iránt s igen meg volt hatva, látva, hogy egy idegen mennyire tudja méltányolni az ő szeretetét a virágok iránt.

A főpap lakótermei egyformaságukkal bizonyos ridet hatást keltenek. A padozat, a falak márványtáblákkal voltak borítva, az asztalok, székek szinte márványból, vegyest ébenfával. Ha a márványszékek hidege végig borzogatta a hátunkat, szabad választásunk volt a sarokban álló csiszolt homok kőszékek és a zománcolt porcellán székek között.

A szomorú falakon különböző szent föliatok voltak olvashatók. E szent nevek ugy vonultak föl egész a padlózatiig, mint valami óriás pókhálók szájai. A legnagyobb pontossággal volt véve minden betű a másik fölé.

Lassanként több és több szerzetes csatlakozott hozzánk, bevezettek egy szép kis belső udvarba, a hol egy asztal volt fölterítve egy paradicsomi banánfa árnyában. Itt hagyta a barátokat s bementem a templomba, a hol lefénykeztem a föltárat. A szobrok némelyike előtt néhány ember imádkozott, kiválasztott bálványuk segítségével könyörögven. Sok volt köztök a gazdagon, selyembe öltözött nő s belépésem oly hatást keltett e szép ajtatoskodók között, hogy elszaladtak volna, ha a papok föl nem világosítják őket, hogy csak jámbor tudós vagyok, a ki nem törődik egyébbel, mint a maga czéljával s a

AZ „ÖTSZÁZ ISTEN TEMPLOMA“ KANTONBAN.

ki azért jött el egy távoli sötét szigetről, hogy megtekintse a világ legnagyobb templomait s azoknak képét magával vigye, nagy csodálatára honfitársainak.

A szobrok, melyek e templomot díszítik, bár nagyobb részük groteszk, állásaik különfélesége, mintázásuk s arcaik különböző kifejezése által sokkal jobb fogalmat nyújtanak a kínaiak szobrászi képességéről, mint a minőt felőlük föltételeznünk lehetett. A szobrok jellege különben inkább indiai, mint kínai.

Egyveleg.

A párbajozóknak Franciaországból most gyakran kell Belgiumba utazniok a lovagias elégtétel végett, mert a Bois de Boulogne, mely egykor az ily kalandoknak fő színhelye volt, a rendőrség nagyon szemmel tartja s minden gyanusnak látszó kocsit rögtön megvizsgálják. Egy furfangos vívomester azonban még a rendőrök figyelmét is képes volt megosolni. Két tisztességes kóru és kinézésű úr kíséretében menyasszonyi öltözékben levő nő bocsátott elől az egyik kocsi s azután jött két kocsi az ellenfelekkel s segédekkel. A rendőröknek eszök ágába sem jutott beavatkozni, mintán itt naponként annyi sok lakodalmi nép fordul meg.

A Vatikán művészei kincsei, még a másoló művészekre nézve is, meglehetősen el voltak zárva, mióta az olaszok Rómát elfoglalták. XIII. Leo most egymásután eltörölte az elődje által létrehozott korlátozó szabályokat s különösen a főtermek, s Sixtinián kápolna, Raphael stanzái és loggiája e hótól fogva egész nap, szombatot és ünneppontot kivéve egészen nyitva állanak idegenek számára.

A levelek bepecsételése és a levélborítékok. A levelek bepecsételése a középkorban a méhek által gyűjtött viaszszal történt, melyet azonban különféle színűre tudtak festeni. E helyett, valószínűleg a 16-ik század közepe táján, a pecsétviaszokat kezdtek használni. Az első pecsétviasz Kínában gyártott s onnan Indián keresztül Portugáliába került s innen jutott és lett ismeretessé Európa többi részeiben. A legelső pecsétviaszról azt írta Londonban 1554. augusztus 3-án kelt, s Dann Filöp Ferencz rajnai grófhöz Gerhard Herman nevű meghatalmazott ügyvivőjétől írt tudósítást. Hiteles adatok vannak arra is, hogy 1561-ben a pecsétviaszt Boroszóban is használták. Pomet azon állítása, hogy a pecsétviaszt VIII. Lajos alatt Rouseau Ferencz párisi kereskedő gyártotta, igen kétes. A pecsétviasz használatánál igen alkalmatlannak találták, hogy mindig meg kell gyujtani. E kellemenség kiküszöbölése végett a levelet lezáró, más czélzáróval eszközölték ki. Az első osztályú leveleket 1621-ik évből való; Speierben, dr. Kropf irta a kormányhoz Beyreuthba. Az „ostyának“ használata nagyon elterjedt, azonban a pecsétviaszt még sem pótolta eléggé. E század elején a pecsétjegyek (Siegelmarken) az ostyát csaknem egészen mellőzhetővé tették, hanem ezeket is a mézgas levélborítékok csaknem végképen háttérbe szorították. Hogy a levélborítékokat ki találta fel, nem lehet tudni; annyi bizonyos, hogy a harminczas években a legtöbb levélíró türelmesen maga vágott ollóval s hogy a levélborítékok gyárilag készíthetőségét az angol

metlenség kiküszöbölése végett a levelet lezáró, más czélzáróval eszközölték ki. Az első osztályú leveleket 1621-ik évből való; Speierben, dr. Kropf irta a kormányhoz Beyreuthba. Az „ostyának“ használata nagyon elterjedt, azonban a pecsétviaszt még sem pótolta eléggé. E század elején a pecsétjegyek (Siegelmarken) az ostyát csaknem egészen mellőzhetővé tették, hanem ezeket is a mézgas levélborítékok csaknem végképen háttérbe szorították. Hogy a levélborítékokat ki találta fel, nem lehet tudni; annyi bizonyos, hogy a harminczas években a legtöbb levélíró türelmesen maga vágott ollóval s hogy a levélborítékok gyárilag készíthetőségét az angol

metlenség kiküszöbölése végett a levelet lezáró, más czélzáróval eszközölték ki. Az első osztályú leveleket 1621-ik évből való; Speierben, dr. Kropf irta a kormányhoz Beyreuthba. Az „ostyának“ használata nagyon elterjedt, azonban a pecsétviaszt még sem pótolta eléggé. E század elején a pecsétjegyek (Siegelmarken) az ostyát csaknem egészen mellőzhetővé tették, hanem ezeket is a mézgas levélborítékok csaknem végképen háttérbe szorították. Hogy a levélborítékokat ki találta fel, nem lehet tudni; annyi bizonyos, hogy a harminczas években a legtöbb levélíró türelmesen maga vágott ollóval s hogy a levélborítékok gyárilag készíthetőségét az angol

metlenség kiküszöbölése végett a levelet lezáró, más czélzáróval eszközölték ki. Az első osztályú leveleket 1621-ik évből való; Speierben, dr. Kropf irta a kormányhoz Beyreuthba. Az „ostyának“ használata nagyon elterjedt, azonban a pecsétviaszt még sem pótolta eléggé. E század elején a pecsétjegyek (Siegelmarken) az ostyát csaknem egészen mellőzhetővé tették, hanem ezeket is a mézgas levélborítékok csaknem végképen háttérbe szorították. Hogy a levélborítékokat ki találta fel, nem lehet tudni; annyi bizonyos, hogy a harminczas években a legtöbb levélíró türelmesen maga vágott ollóval s hogy a levélborítékok gyárilag készíthetőségét az angol

metlenség kiküszöbölése végett a levelet lezáró, más czélzáróval eszközölték ki. Az első osztályú leveleket 1621-ik évből való; Speierben, dr. Kropf irta a kormányhoz Beyreuthba. Az „ostyának“ használata nagyon elterjedt, azonban a pecsétviaszt még sem pótolta eléggé. E század elején a pecsétjegyek (Siegelmarken) az ostyát csaknem egészen mellőzhetővé tették, hanem ezeket is a mézgas levélborítékok csaknem végképen háttérbe szorították. Hogy a levélborítékokat ki találta fel, nem lehet tudni; annyi bizonyos, hogy a harminczas években a legtöbb levélíró türelmesen maga vágott ollóval s hogy a levélborítékok gyárilag készíthetőségét az angol

Körösi Csoma Sándor sirja.

A keletindiai vasúton Kalkuttából elindulva, tíz órai utazás után *Sahibganj* vasúti állomásnál állapodunk meg és a Ganga (Ganges) folyón átkelve, körülbelül 300 angol mérföldnyi távolságban érjük *Darzsiling* állomást, az indiai britt birtok északkeleti zugában, beékelve a sinai birodalom határába, 7000 láb magasságban a tenger színe fölött, már a Himalaya külső láncolatában, annak mint egy első lépésénél. Ettől északra emelkedik a Himalaya havasainak óriási heglánca, melyet nagyszerűségét bámulni igen, de kellőleg leírni eddig nem sikerült. Alig adhatunk csak némileg is megközelítő fogalmat a képről, mely itt szemünk elé tárul. A havasok e láncolata a föld legnagyobb szerű látványa a maga nemében; s a bámulat, mely a szemlélőt itt percéről percze megragadja, egyre növeli az ellenállhatatlan lebilincselő vágyat a kedélyben: nem válni meg e nagyszerű panorámától, vagy újra meg újra elmerülni annak szemléletébe. Ha a legkedvezőbb pontot választjuk, hogy e kép előtt megállapodjunk, lábunk alatt látjuk elterülni a thea-ültvények- (plantage)-borította halmok oldalait, míg a Randzit folyó medréhez érünk, mely itt határol szolgál az angol birodalom — s a független sikkimi Rádsa tartománya között. A folyó tulsó partján ismét emelkedik a föld színvonal, további lépészetül a havasok felé, melyeknek legemelkedettebb csúcsa (legújabb adatok szerint,) a *Kincsindzsinga*, 28.178 lábnyi magasságban a tenger színe fölött.

Ez örök hóval fődött hegysorozat a láthatárnak körülbelül egy negyedet fogja be; bővelkedik gletscherekkel, melyek annyi varázsszal bírnak a természetbúvár szemében.

Darzsilingtől Kincsin körülbelül 8 1/2 földrajzi mérföldnyire esik, s a csúcs a fehérő láncolat közepén magaslik ki, jobbra és balra álló tizenkét társa fölött, melyek egyike sincs 20.000 lábón alul, míg közülük hét meghaladja a 22.000 lábat. Első tekintetre ugy látszik, mintha e magas hegyek óriás csúcsai a felhőkön felül emelkednének; de lassan-lassan a szem tisztán meg tudja különböztetni határozott körvonalait, melyek az árnyakat s a nap sugarainak a hó kristályai által is okozott színvegyületekét majd narancs-, majd ismét vöröslő színekben játszatják, a mint t. i. a kelő vagy lenyugvó nap veti reájok ragyogó sugarait s ha a nap alászáll s az alkony bekövetkezik, halvány rém gyanánt áll ott e látomány, mely mintha a világ határát jelölné...

E hegláncz, melyen át az ut a legnehezebbek s egyszerűsége legveszélyesebbek egyike, határt képez Sikkim és Tibet között. Amannak uralkodója parancsol Tibet egy részének is, de ott sinai felsőbbség alatt áll, mert az egész Tibet sinai hűbéres tartomány. Mássalől az angol kormány évenkénti subsidiumot ad a sikkimi rádsának, a miért is a sinaiak gyanu szemmel néznek reá.

Kincsentől jobbra esik a Csóba hegyszoros, mely a *L'hassza* (Tibet fővárosa) felé vezető uton van, a hol a buddhizmus pápája, a Nagy Láma székel, s a hová nagynevű és dicső emlékezetű tudósunk *Körösi Csoma Sándor* hasztalan vágódott,

mert ide-utjában érte el a halál. Ő ugyanis azt remélte, hogy a sinai birodalom északi mongol tartományában, a mandurik (magyarok?) között fogná feltalálni nemzetünk bölcsőjének nyomait. Csoma utjáról, s működéséről lehetőleg kimerítő tudósítást közöltem néhány év előtt, most utja s kutatásai végét, a darzsilingi temetőt, s a sírkövet — mely alatt nyugszik, mutatom be, rajzban is.

A darzsilingi állomás egy részét európaiak által lakott házak alkotják, melyek a lépcsőzetesen emelkedő domboknak mint egy oldalába vannak betéve; harmincznegyven év előtt még nagybúrára erdőség volt itt; a még meglévő s most a temetőt árnyaló fák az őserdő fáiinak csak egyes maradványai, többnyire magnoliák (különösen magnolia excelsa), rhododendron-fajok, gesztenyefák és tölgyek.

Első képünk *Darzsiling* domboldalából van felvéve, s az előtér maga e domboldal foglalja el, mely magnolia-fáktól és sűrű cserjéktől körüzetett házakkal és villákkal van borítva, melyek különböző magasságokban állanak s nem alkotnak rendes utcákat. Alulról, jobboldalt emelkedik a kerítéssel ellátott hegyi út; míg a kép háttérét a Himalaya óriási heglánca tölti be, mely kora reggelent felhő csoportokkal szokott fődve lenni, de ha felsüt a nap, ezüst fényben fehérlik és csillog örök hava. Balfelől a nepáli Himalayák vesznek el a távol ködében; jobbról a cholai hegyszoros ut vezet át Tibetbe; míg közepén maga a hegyek óriása, Kincsindzsinga emeli méltóságos ősz fejét s tekint alá ágaskodó kisebb, bár szintén óriás testvéreire.

Második képünk* a széles kőfállal körükerített temetőt ábrázolja, hol a diszes sírkövek közt, a kép balján egy csoportban látszó öt-hat kö között, a többiektől félig eltakarva, a rácsozattal körül vett kisebb kö mellett, a többinél magasban emelkedik a homályosan fehérő hat szögű kőoszlop, melyen a következő föliat áll:

H. J.
ALEXANDER CSOMA DE KÖRSI,
A NATIVE OF HUNGARY
WHO TO FOLLOW OUT PHILOLOGICAL RESEARCHES
RESORTED TO THE EAST
AND AFTER YEARS PASSED UNDER
PRIVATIONS SUCH AS HAVE BEEN SEEN BY ENGLISH
AND PATIENT LABOUR IN THE CAUSE OF SCIENCE
COMPILED A DICTIONARY AND GRAMMAR
OF THE TIBETIAN LANGUAGE
OF HIS REST AND BEAT MONUMENT.
ON HIS ROAD TO H'LAASA
TO RESUME HIS LABOURS
HE DIED AT THIS PLACE
ON THE 11TH APRIL 1842
AGED 44 YEARS.
HIS FELLOW LABOURERS
THE ASIATIC SOCIETY OF BENGAL
INSCRIBE THIS TABLET TO HIS MEMORY.
REQUIESCAT IN PACE.

E kö alatt porlik Körösi Csoma Sándor honszerető szíve — távol hazájától!...
Duka Tivadar.

A petárdák.

Durr-tárcza.

Vége valahára oda érlelődik ismeretterjesztő sajtónk, hogy külön szakemberei vannak. — Nem nélkülözheti.

* A Kelet-Indiában készült kitűnő fényképi főlveleket Duka Tivadar tisztelt hazánkba volt szives a „Vasárnapi Ujság“-nak megküldeni, azon utasítással, hogy a Körösi Csoma Sándor nyugvóhelyét feltüntető eredeti fényképet, használat után, adjuk át a m. tud. akadémiának, a mit meg is tettünk. — Szerk.

Nem abból a fajtaból valók ezek, a melyből kikerültek a „Gelehrte der Fliegenden Blätter, des Kladderadatsch“ vagy a mi élclapjaink tudós gárdái, hanem abból, a mely vidéken utazva, sem Szilas-Balháson, sem Pusztá-Peszéren nem üti meg a mértéket, még pedig azért nem, mert képtelen a kántor urat meggyőzni arról, hogy bemutatott régisége voltaképen egy gömőri mázolatlan „recent“ cserép; tagadásra készíti a jegyző urat, ha kimondja, hogy a bemutatott angol arany voltaképen egy sárgaréz tantus; s a tisztelő úr hűgának haragját vonja magára, a mikor állítani meri, hogy az angol akadémia nem hirdette ki a földkerekségének, hogy tizezer ezüst forintot fizet egy három színű kandurért.

Az igaz, hogy még egy kicsikét kevesesebben vagyunk s ha arról van szó, hogy egyazon ember — az a szakember — úgy hirtelenlén átvesse magát a Bosznavölgyből a Khaiber-szorosba, egy új planetáról a mikroponra, egy új buzafajról a forradalmi pyrotechnikára, hát ritkán telik a maga szellemi lábától.

Hát mit csinál?
Belékapaszkodik Szt. Encyclopédiusz mentő horgába; néha pedig — de gyakran — kiegészíti két német szent is: a heil. Meyer és dettó Brockhaus.

Tessék most akárminek történni, állunk elibe! Igy elmélkedtünk.

Ekkor az ország szívének mindenféle zugában durrani kezdenek a petárdák. Az első nagy feltűnést okoznak; a villany tovaröpít híroket a világsajtó csatornáin végesvégig, a reporteri buzgalom nagyító üvegen át vizsgálja, megsza-golja, megköstolja, tintával dicsérálja, porzón fil-trálja, nyomdafestékekkel lecsapja — ez a sajtó-analízis. Igen érdekes, szép, de hamis és nem alapos.

„Mi? nem alapos? hát ki konstátálta azt, hogy a légnymás oly erős volt, hogy egy het-venöt kilo, nyolcz deka, ötven centi és egy milli-gramm súlyú portást lefúj a székrlől, mintha ott se lett volna? Ez a mi hiteles forrásunkból került.“

Igaz! s csak az a megjegyzésünk van, hogy mi vállalkozunk egy még nehezebb portást is egy — tüszszennel „lefujni“ a székrlől, egy föltétel alatt, hogy t. i. szundikál; sőt feletünk róla, hogy ügyesen elosonva, ő váltig azt fogja hinni, hogy ágyulóvést hallott.

No, de legyen vége a tréfának, mely talán nincsen is egészen helyén, mert mi türes-tagadás, a petárda nem csak új dolog Budapesten, hanem olyan időben is durrant el, a melyben Európa levegője megtelt feszítő erők gőzével, melyekből, mint terhes felhőből a villám, vak durranas és öldöklő attentatum cikázik, hol Berlinben, hol Madridban, hol Nápolyban, rettegve a társadalmat, s kiszólván az ellennyomást, melynek sulya az, hogy az egész társadalom lakol.

Nem lehetetlen tehát, hogy a dolog sok felénk szellemre ijesztőleg hatott s ezért talán nem is fog ártani egy pár tájékoztató szó.

„Szakemberségem“ kevés forrás és meg-letős tapasztalás alapján vállalkozik e pár szóra.

A petárd voltaképen a középkori ostrom-tüzérség szerszáma s franciaia találmány volt. Egy öblös, rövid mozsár, melynek gyújtóluka a legvégebe volt furva; az egész talpalás egy nagy berendezve, hogy a mozsár száját közvetlenül a bedöntendő tárgyhöz lehetett illeszteni. Leginkább várkapuk bezuzására szolgált. Használatá 1570-ig vihető vissza. Az eszköz csak egy fokkal állott feljebb a régi idők faltörő kossánál. Ma semmi értelme többé, mert a vontosóví ágyúk és golyók tökéletessége megnyitja magát a falat s ha itt-ott még kapunyitásra volna szükség, ezt egy kis dynamitpatron, melyet az ember a zsebében vihet magával, sokkal tökéletesebben hajtja végre.

A modern petárd oly valamitől kölcsönözte nevét, a mivel — az egy puskaport kivéve — semmi rokonságban sem áll.

Annál nagyobb a rokonsága a közönséges bombával, egyáltalában azakkal, a mit tüzérségünk műnyelve „ürlovég“-nek nevez,

Ez utóbbi tudvaleg van alkatrésze szerint üres golyó, egy szűk, kerek nyílással, melyen át az üreg robbantó szerrel töltött meg, s a melybe azután a gyújtó kanócz jön.

Az utóbbinak égési sebessége pontosan meg van határozva, mi lehetővé teszi azt, hogy a bomba röpillési sebességéhez arányosítva, ott robbantassuk szét a löveget, a hol akarjuk. Tehát távolabbra hosszú, közelebbre rövid a kanócz. A modern petárd ennek anyag és hatás sze-

alakú könyvecske színes kemény borítékba kötve, czimképekkel igen csinos kiállításban jelentek meg s mindenik hat-hat egész lapra terjedő színes képet tartalmaz. A kedvelt kiadású mesekönyveket, melyekben a szöveg is a gyermek értelmi fokához van szabva, ajánljuk a szülők figyelmébe, kik a karácsonyi és újévi ünnepek alkalmából állandó és neemből örömet akarnak szerezni gyermekeiknek. Ára egy-egy kötetnek 80 kr.

A „Budapesti Szemle” előfizetőihez. Van szerkesztési és elnöki irodájuk a „Budapesti Szemle” előfizetői, hogy e folyóirat, melyet a m. t. akadémia megbízásából és támogatásával saját felelősségemre szerkeszték, 1879 január 1-én kezdje a Franklin-társulat kiadásában fog megjelenni az eddigi alakban és időközönként; éventenként hatszor, két-három kötetben 13—15 ivnyi tartalommal. Előfizetési ára bérmentes küldéssel egész évre 12 frt, félre 6 forint. Az előfizetési pénzek a Franklin-társulat kiadó hivatalába küldendők. (Egyetem-utca 4 sz.) Előfizetést egyébiránt minden könyvtár elfogad, s minden szám 2 frton külön is megszerzhető. — Budapest 1878. nov. 29. — Gyulai Pál, a „Budapesti Szemle” szerkesztője.

A „Szigligeti-Album előfizetőihez.” Sümegi Kálmán és Várady Antal fiatal írók, kik e vállalatot tervezték, s arra előfizetési ívet bocsátottak ki, most a következő nyilatkozatot intézik:

„Vállalatunk nem részszelvény a közönség részéről oly mérvű támogatásban, mely a kitűzött célra, az elhalt jeles drámaíró síremléké javára, valamint juttatnunk engedett volna, az előtírt határidő s ugyane lapokban közlése tett nyilatkozatunkhoz képest, az összes előfizetési pénzeket azok kezelője, a Franklin-Társulat által e hó 2-án visszaküldték. Kérjük az előfizetőket, legyenek oly szívesek gyűjtőnkhez fordulni, kikhez az összegket czimeztük. Köszönetet mondunk egyúttal azoknak, kik a mostoha viszonyok dacára is szívesek voltak a vállalatot támogatni.”

Előfizetési felhívások. Németh Ignác előfizetést hirdet válogatott szépirodalmi műveire, melyek „Ebbeszélek és rajzolok” czimrel 12—13 éves kötetben karácsonyra fognak megjelenni. Egy példány előfizetési ára 1 frt. Ez előfizetési pénzek Kocsi Sándor nyomdatulajdonoshoz (muzeum körút 10. sz.) küldendők. — Szabó Endrétől, kitől nem rég vett a költészetkedvelő közönség egy kötetét, most „Ujabb költemények” jelennek meg szintén Kocsi Sándor könyvnyomdájában, s az előfizetést (egy példány 1 frt) oda küldendők január 10-éig — Boruth Elemér előfizetést hirdet a „Nyárlevelek” czimű költeményfűzére; előfizetési ára 2 frt, mely a szerző neve alatt S. A.-Ujhejlyre küldendő. — Rudnyánszky Gyula előfizetést hirdet „Sic vivamus” czimű versgyűjteményére, előfizetési ára 1 frt, mely szerzőéhez új évig Nyitrára küldendő. — A „Debrecezen” szerkesztésége felhívja a közönséget Zombori Gedő „A szerencse fia” czimű regénye pártolására; az előfizetés (1 forint) szerzőhöz Megyasóra (u. p. Szerenes) küldendő.

A nemzeti színházban Vörösmarty Mihály halálának évfordulóján Shakespeare-nek általa fordított „Lear királyt” adták. A czimszerre Kovács Gyula játszott, Kentet — egyik legjobb szerepét — Szigeti József. Közönség szép számmal volt jelen.

A népszínházban mult hó 29-én új francia operettet adtak „Caillag” cim alatt, de ahogy sem akart ragyogni. Zenéjét Chabrier írta, kinek ez első kísérlete, és Párison kívül még csak Budapesten vizshangzott zenéje, itt sem valami dallamosan. A szöveg az Offenbach-féle operettek ügyes szövegíróitól, Vanloo és Lepelletiertől van, s a burlszk fajtából való. Egy jámbor király I. Uf hisz a csillagokban, mindent a csillagokból jósoltat meg, s onnan tudja meg azt is, hogy az ő élete össze van kapcsolva egy fiatal ember életével, s mielőtt az meghal, egy óra múlva az ő élete is kialszik. Ezt a fiatal embert épen ki akarja végezteni, mikor a jóslatot megtudja; tehát nemcsak megkegyelmez neki, hanem minden jóval ellátja és őrizteti, nehogy baj érje, sőt annyira jut, hogy saját menyasszonyát is kénytelen nőül adni hozzá, mert különben a fiatal ember föbbele magát. Az operette ahogy sem tetszett, s ily hideg fogadtatásban nem sok üdönsgöt részesített meg a közönség. A „Caillag” az igaz, hogy nem valami szemképrázatú szinpadí-jelenség, hanem az előadás is ugyancsak homályosított. A népszínháznál most az a nagy baj, hogy Soldosné kívül nincs primadonnája. Ezáltal is két kezdő: Jenei Anna és Komáromi Mariska kis-asszonyok kaptak nekik még nagy szerepeket.

Két magyar művész tapsolnak most New-Yorkban. Az egyik *Gardinie-Gerster Etelka*, ki az operánál szerepel zajos diadalok közt; a másik *Reményi*

Ede, ki hangversenyeket ad, a kinek hegedűjátékáról valódi yankee-elragadtatással irnak a new-yorki lapok.

Joachim Budapestén. Joachim József hazánkfia, kit ez idő szerint a világ első hegedűművészeknek tartanak, január 8-án és 11-én hangverseny rendez a redoutban.

Közüntézetek, egyletek.

A magyar tud. akadémiá december 2-iki ülésén *Keleti Gusztáv* a Deák-szobráról tartott értekezést, s egyúttal ez volt székfoglalója is. Arra a kérdésre kívánt megjelenni, hogy milyen legyen Deák szobra?

Azon kezdte, hogy egy-egy nemzet nagy embereit igazán, jellemzetesen megörökíteni csak annak a nemzetnek művésze képes, ki érti és érzi az eszményeket, melyek hőseit lelkessétek. Más ország szülöttét csak távolabbról érdeklék s hidegben illetik ezek.

Deák szobrának készítése rendkívül hálás tárgy, de nehéz. Hálás, mert Deák szellemi nagyságának kifejezésénél a művész ilhete tápot nyer. Nehéz, mert Deák nem volt plasztikai alak és így az eszményítés nehéz. Nem kis nehézséggel járul a szobor alakításához a minden plasztikai szépséget nélkülöző polgári ruha, mi nem hogy feltűnővé tenné, de elrejtje a jellemző mozdulatokat. Ezek és a Deák felől köztünk maradt nyugalmas kép oda vezetnek, hogy ily alakban ábrázolassék. Még symbolikai szempontból is ezt tartja Keleti szerencsésnének, formai, széptani tekintetben is kívánatosabbnak, mert könnyebb teszi a művész diadalát a nehézségeken. Arra a kérdésre, hogy a szobor nemzeti vagy polgári öltönyt viseljen, erre is Deák jellege adja meg a feleletet. Külső díszben sohasem érezte jól magát s egész valóját polgári egyszerűség jellemezte. Jellemezze az emléket is! A polgári öltönyt jobban is illik az ily szobrohoz, alkalmasabb az alak plasztikai nehézségeinek leküzdésére. Az emléké anyaga ne legyen márvány, mely inkább a kellem, női szépség, tiszta eszmény kifejezésének anyaga. Hozzá jobban illik az érc, mely megáll, dacol a viharral s melyen ki fog törni a nemes rozsdá, mint a moh belei a századok vérszeivel küzdő, rendületlen tölgyet. A talpzat ne képviseljen valami nagyon kiemelt építészeti stílyt, mely a környező házak stílytelenségéhez nem illenek. Legyen egyszerű renaissance. Végül örömet fejezi ki, hogy a Deák-szobor előadás eszményéhez egy magyar művész mintája áll legközelebb, s díjzések közt befejezi előadását.

Utána *Greguss Ágost* olvasott föl Shakespeare-tanulmányából egy részletet a nagy brit költő jellemzési és szerkesztési módjáról. Az érdekes és gondos tanulmány végén éles megjegyzéseket tett Shakespeare mai utazóira, kik a XIX. század más természetű és izlésű közönsége előtt ok, szükség, értelem és izlés nélkül ismétlik a mester ama, részben hibás sajtásait, melyeket csak a XVI. század nézőinek igénye fejtett ki.

A történelmi társulatnak december 5-ikén zajos közgyűlés volt. Az elnököket kellett megválasztani, s a választmányba 18 tagot. A tagok nagy számmal jelentek meg, s *Tanárky Gedeon*, mint a választmány legidősebb tagja elnökle az alatt indult meg a választás. Az elnökre 91 szavazatot adtak be, ebből 89-et *Ipolyi Arnold* püspök, kettőt *Pulszky* kapott. Az első alelnökre beadott 94 szavazat közül 57 báró *Kemény Gáborra* esett, *Pulszky Ferenczre* 33; a második alelnök *Fraknói Vilmos* lett 54 szavazattal, *Pulszky* 29 szavazatot kapott, mire *Szász Károly* megjegyezte, hogy *Pulszky* most „a bukás saisonját élvezi, a dícsőség saisonja után.”

A leggyorsabb puská. *Virtz János* váci óras olyan puskát talált föl, melyvel percenként 40—50 lövést lehet tenni. A hadgyimnasztortól nyert megbízás következtében elkészített egyet, mely egészen kézi munka lévén, súlyosabb a most használtknál, a min tehát segíteni kellene. A fegyver lövési gyorsasága jóformán fölülmulhatlan. Principiuma az óra utójától van ellevő. A töltények láncszemekkel vannak egymáshoz csatolva s kezelése is a lehető legegyszerűbb. Az új fegyverrel közelébb nagyobb mérvű kísérleteket fognak tenni.

Philippovics tábornagy, ki már elhagyta Szerajevót, távozása előtt a Szerajevóban építendő püspöki székházra, melyet *Strossmayer* lesz elfoglalandó, 4000 frtot utalványozott.

lasztmányban botrányt akar csinálni. Indítványozza, hogy a lemondás felett a közgyűlés térjen napirendre, s az elintézését bizza a választmányra. *Tanárky* elnök is igazgottan szól: „hogy mi nagyrok már a politikában odáig jutottunk, hogy késéljük egymást, mint a brigantit, s most már e vad szenvedélyességet át akarjuk vinni a tudomány terére is.” Csak lassan csilapult az igazgató hangulat, míg végre *Fraknói* a felolvasó asztalhoz ült, s értekezést tartott a régi könyvek kötésének tábláiról, elmondva, hogy az ily táblákba sok érdekes nyomtatvány és írás van beragasztva, s nem egy fontos fölfedezésre vezettek már. Ő is sok ily táblát fölfejtett, s az ott talált régi nyomtatványokat ismertette most. Végül *Thaly* a társulat által szerkesztett „Századok” és „Történelmi tár” s általában a társaság működése felől mondott bírálatot, a mik ellen többféle kifogást tett.

A régészeti és embertani társulat, mely *Pulszky* Ferencz elnöklete alatt e napokban alakult meg, minden hó utolsó két napján ülést fog tartani, rövid, érdekes sa figyelmet lekötő fölolvadásokkal, az akadémiai palota Kisfaludy-terében. A társulat főfeladatához képest, hazánk minden régészetiileg nevezetesebb pontján rendszeres ásatásokat eszközöl; így közebb N.-Körösen és Töszegen. A társulat közlönye egyelőre az „Archaeologia Értesítő” lesz. Később évkönyvet is fog kiadni.

Mi ujság?

Gróf Andrassy Gyula születési helyét a „Vasárnapi Ujság” mult heti számában megjelent közleményünkben nem jegyeztük fel, mivel lapunk bezártáig nem értesülhettünk hitelesen, hol született. Maga gróf Andrassy se tudta egész bizonyossággal. Erre nézve most decz. 6-ki kelettel a következő táviratot vesszük Kassáról:

„Gróf Andrassy Gyula született 1823. márczius 3-án *Kassán*. Megkeresztelték márczius 7-én. Keresztapja idősb gr. Andrassy Károly, keresztanyja Szapáry Julianna szül. Csáky grófnő.”

Ez adatok a kassai r. kath. egyház anyakönyvéből vannak kiirva.

Zichy emlékképe Deák ravatalánál. A szabad-elvűpárti klub, Szontagh Pál elnök ajánlatára megvett egy példányt a Zichy Mihály emlékképe: „Erzsébet királyné Deák ravatalánál” gyönyörű acélmetszetből, mely kiadás a párisi magyar egyelet javára jövedelmez. E példányt a klub száz frankon vette meg, noha ára csak 50 frank. Vannak harmincz- és husz-frankosak is, melyekből több példányt tesznek a kör asztalára, hogy egyes tagok is vegyenek belőle.

A Deák-szobor pályázati terve fölött vasárnap fog dönteni a bíráló bizottság. Az *aradi honvédek* pályázatának sorsa is elől talán már végre. Legújabbban az hátrálta az ítéletet, hogy a bíráló bizottság két tagja: Engel és Than Mór kilépetek, egy pedig (Hegedüs Kandíd) nincs itthon. A kisebb bizottság különben már kijelölte a pályadíjra érdemes műveket, de a nagy bizottságtól függ, hogy helybenhagyja, sőt — általános vélemény szerint, — hogy más ítéletet állapiton meg.

A leggyorsabb puská. *Virtz János* váci óras olyan puskát talált föl, melyvel percenként 40—50 lövést lehet tenni. A hadgyimnasztortól nyert megbízás következtében elkészített egyet, mely egészen kézi munka lévén, súlyosabb a most használtknál, a min tehát segíteni kellene. A fegyver lövési gyorsasága jóformán fölülmulhatlan. Principiuma az óra utójától van ellevő. A töltények láncszemekkel vannak egymáshoz csatolva s kezelése is a lehető legegyszerűbb. Az új fegyverrel közelébb nagyobb mérvű kísérleteket fognak tenni.

Philippovics tábornagy, ki már elhagyta Szerajevót, távozása előtt a Szerajevóban építendő püspöki székházra, melyet *Strossmayer* lesz elfoglalandó, 4000 frtot utalványozott.

Párbaj. B. Orbán Balázs képviselőnek egyik országgyűlési beszéde következtében kifejtett hírlapi tollharcza K. Papp Miklóssal, a kolozsvári „Magyar Polgár” szerkesztőjével, e napokban párbajjal fejeztették be. Az ellenfelek három-három lövést váltottak, de egyik sem sérült meg.

Gr. Andrassy az élelapokról. Az osztrák delegáció pénzügyi bizottságának decz. 2-iki ülésében a következő epizód fordult elő: *Russ* felhozta, hogy a hitálos és félhivatalos lapok gyakran gunyolják a képviselőket és beszélt „félhivatalos élelapokról”. *Andrassy* ezt felelé: Én a rendelkezési állapot nem fordítom a félhivatalos és hivatalos sajtóra; de az érthető, hogy mikor ide lének, hát innét vissza is lének. *Herbst* megjegyezte, hogy az élelapokra bizonyára nem lének; egyébiránt nem esorbitja a népszerűséget, ha az ember élelapokban figurál. *Andrassy*: A mi az élelapokat illeti, azokra nem vagyok tekintettel, csak gyűjtöm e lapokat s ha egy szabad írók akád, végiglapozom és élvezem. (Derültég, felkiáltások: „Epen ugy mint Bismarck!” Nevetés.) Ha a népszerűség az élelapoktól függne, bizonyára én volnék Ausztriában a népszerűbb ember, a mivel azonban jelenleg nem dicsekedhetem. (Élénk derültég.)

A jőzseffali csángó-magyarok templomának fölöttárja a hercegprímás a mult nyáron Jakobey akadémiai festővel. István király ábrázoló képet festetett, s azt már el is küldötte. A templom, mely magyarországi adományokból épült, igen csinos; az iskola is körülbelül a legszebb falusi iskola Bukovinában, már földel alatt van ugyan, de hogy egészen elkészüljön és fölszentelessék, még legalább hat-száz forintra van szükség.

Az állatkertnek ismét súlyos vesztesége van. A szép nagy zsiráf elpusztult, s csontvázát dr. Margó egyetemi tanár vette meg. Elpusztult a gepárd is, melyet egy török sejk hozott ajándékba.

Miletics Sztovtaz, ki tudvalegőleg 5 évi börtönre van itélve s jelenleg Vácott ül, védő ügyvédé: Polit Mihály által kegyelemért esedezik a királyhoz. Az igazságügyminiszter a kérvényt elküldte a főállamügyészhez véleményadásra végett.

Régi ismerősök találkozása. Nem régen néhány néger látogatta meg a berlini állatkertet. A mint az ott lévő afrikai elefánt öket meglátta, rögtön trombitálni és ugrándozni kezdett nagy örömben; a zsiraffok udvarukban alá s felnyargáltak, és pedig oly módon, hogy a vendégeket meg kellett kérni, hogy távozzanak el, nehogy a drága állatok magokat igazgatóságukban valahogy megsértsék; még a méltóságos oroszlan is meg volt lepelve. Az állatok emlékezete régi hazájukra láthatólag fel volt ébresztve fekte honfitár-aik megjelenése által.

Ajánlközes. Helyben korr petitornak, tanitónak vagy akár itt, akár vidékre nevelőnek, magán vagy nyilvános tanodába a mathematica-physica előadására ajánlkozik R. P. végzett tanárjelölt. Budapest Wesselenyi-utca 24 sz. 2 ajtó.

A „Hölgyek Lapja” czimű hetenkint megjelenő magyar divatlap és az „Uj szépirodalmi csarnok” czimű, új évtől kezdve szintén hetenkint megjelenő regényfolyóirat előfizetési felhívását mai számunkhoz mellékelve vesszük olvasóink.

Szilády Béla budapesti fehér-áru- és csipkekereskedő (kigyó-utca 1. sz. a.) üzleti hirdetésére, melyet mai számunk közöl, föl hívjuk a közönség figyelmét.

—x **Küfferle-csokoládé.** Mig Franciaországban s különösen Párisban, reggelire a legtöbben egy csésze csokoládét isznak, nálunk többnyire kávé a reggeli. Pedig a valódi, hamisítatlan csokoládé oly tápszer, mely az íz és illat legnagyobb finomsága mellett nagy mennyiségű tápanyagot is tartalmaz, erősítően és csillapítóan hat az idegrendszerre, s a tápanyagot könnyen emészthető alakban nyújtja. Ez azonban csak a valódi csokoládéról igaz, mely a főzésben nem áll össze. Minden országban, a hol tökéletes csokoládét készítenek, a fogsavzás igen jelentékeny. A „Küfferle-csokoládé”, a mi a jósságot, valódiságot és zamatoságot illeti, versenyez a franciaival, s emellé előbb. A legelőbb minőségű „Küfferle-csokoládé” (90 kr.—1 frt félkiloja) is csak tiszta cacao és cukrot tartalmaz, s takarékos háziasszonyoknak különösen ajánlatos.

Halálozások.

Török Flórián, a szabadságharcban kapitány, s a főváros egyik régi tisztviselője, meghalt Erzsébetfalván 52 éves korában a boldogult, ki néhai *Török János* jeles publicistánk testvére volt, tizen-nolcz évig szolgált a fővárost, többi közt mint alkaptány, s a népnevelés terén is sok érdemet szerzett.

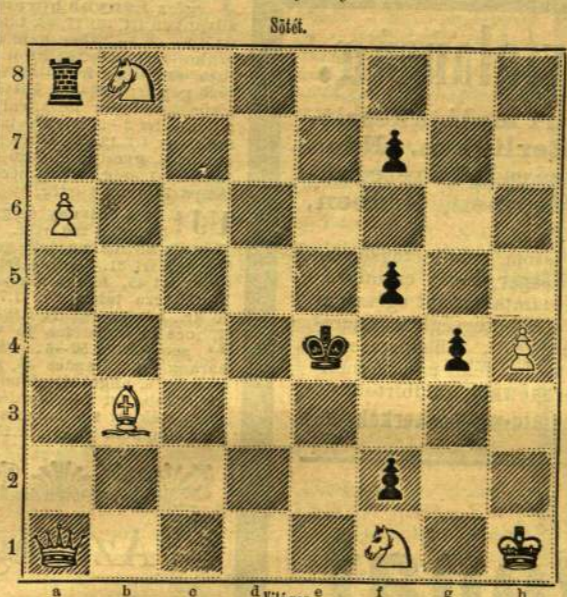
Senkvitzi **Kovácsics Miklós**, az országos levéltár nyugalmazott igazgatója, 81 éves korában Bécsben, hol az utóbbi években teljes apáthiában élt. Az elhunyt több érdemes történeti munkát adott ki, s ő volt az, ki erélyes föllépésével megakadályozta, hogy az országos levéltár a Bécsben felállítatni szándékoló központi császári államlevéltárba beolvassassék.

Elhunytak még a közelebbi napokban: **Klein Henrik**, nyugalmazott m. kir. országos főpénztári fizetőmester, 83 éves korában Budapesten. — **Berezdny Kálmán** kir. tanácsos 66 éves korában Ménfőn. — **Kugler Ferdinánd**, Keszthely város érdemes bírája, ki Budavár ostrománál elsőek egyike volt a bástyákon. — **Gondolovszky Lajos**, premontrai rendű kanonok, 64 éves korában Jászón. — **Idősb Meszleny Károly**, velencei bírtokos és Fehérmegeye bizottsági tagja, 81 éves korában Velenczén. — **Sir Samu**, irodatiszt a honvédelmi miniszteriumban, ki szabadságharcban mint huszártiszt szolgált. — **Miklovics György**, ki Makón és Rimaszombatban volt tanár s pár év óta elvonulva élt Alsó-Pokorágyon. — **Zsoldos Endre** püspök, Bihar megye veterán táblabírája, ki 90 éves korában önkézüleg vetett véget életének. — **Izsák Sándor** temesmegyei tisztviselő, 73 éves korában. — **Lukács Miklós**, egy soktagú család feje, 68 éves korában Nagy-Váradon. — **Öllé Béla** nyugalmazott gazdasztisz Verszprémbe. — **Kortz József** szül. **Palóczy Judit**, a pozsonyi diéták híres követének néhai **Palóczy Lászlónak** leánya, a borsodi társasélet egyik kiváló hölgye, Miskolczon, hol nagy részvét közt temették el. — **Bróó János** földbirtokos, a hevesmegyei Zsadányon, 44 éves korában. — **Pongrácz Károlyné**, egy honvézredes neje, szül. **Zlatkovics Irén**, 49 éves korában Budapesten. — **Ozv. gróf Teleki Adámné** szül. **Farkas Karolina**, 73 éves korában Nagy-Enyeden. — **Vonits Sándorné**, szül. **Vonits Olga** 30 éves korában Szabadkán. — **Ozv. Kozma Pálné** szül. **Hollaki Amália** 78 éves korában Kozlovárt. — **Farkas Pálné** nyug. kir. sórtárnok neje szül. **Sikorsky Mária**, Tokajban.

G. H. Lewes halálát jelentik Londonból. A hirveves író, kinek Göthéról írt munkája magyarul nyelvre is le fordvíva, Londonban született 1817-ben. Eleinte a kereskedő pályára lépett, majd meg orvosi tanulmányokra adta magát; de megkedvelte a bölcsészeti és 1838-ban Németországba ment metafizikát tanulni. Az irodalom sok ágában működött, írt tanulmányt, bölcsészeti könyvet, drámát, regényt; de legjobban elterjedt műve „Göthe életrajza, melyet a német kritika is a legnagyobb elismeréssel fogadott.

SAKKJÁTÉK.

992. számú feladvány. Shinkmann W. A.-tól. Az „American Chess Association” feladványtoronyában második ájt nyert.

Világos indul s a harmadik lépésre mattot mond.

A 987. számú feladvány megfejtése.

- Klett Flóptól.*
Világos.	Sötét.
1. Vg7—h8	Fe1—h2 (a)
2. Vh8—f6	Fb2—e5
3. Vb6—g5	t. sz.
4. Vg5—d8—d2 matt.	
- a.
1.	Fe1—g5—h6	
2.	Fg5—f4	F: F
3.	g3—f4	t. sz.
4.	V mattot a1.	

Helyesen fejtették meg: Veszprémben *Fülöp József*, *Gelsen Giesinger*, *Zsigmond. Sárosipatakon* *Gérecz Károly*, *Kolozsvárt* *Csipkés Árpád*, *Budapesten* *K. J. és F. H. Szekesfőhérvárt* *Krécsy Béla*, *Tatán* *Bláthy Ottó*, *Vag-Sellyén* *Deutsch Bernát*. A *pesti sakk-kör*.

Szerkesztői mondanivaló.

A három grácia. „Szendeség, vidorság, szerelem” nagyon vékony albumja, minden jellemzőbb kifejezés, minden eszmei tartalom nélkül. Ez még gyöngyöb, mint az előbbi küldemény.

Ohajtást. Hogy a szívárványt „sokan ilhenge úzik untalan”, és hogy „fészek éneket keres, ki véle zengene” — olyan tárgyaltan és képtelen képek, melyekhez valamely pozitív ohajtást, legkevésbé pedig az ily örösségek közrebecsátása irántit, fűzni nem lehet. A mi ohajtásunk az volna, java poztáink az ily értelességekől kimálné-nek meg!

Ne higgy könnyen a leánynak. A szerző már nem bir javítani rajta, tehát javitson a szerkesztőség! De mikor a vers javíthatatlan!

Sv. A. Az „Esküvő” nem volna rossz tárgy néphaladára; de jól kellene feldolgozni. Ennek sem a balladáról, sem a népiórol nincs fogalma. A dolog talán meg is történetíthet; annál jobb; de a költészet nem adja a történetet nyersen, krónikailag; alakítani kell; ahöz pedig erő kell.

Ősi hangok. Olyan bágyadtak — mint az ősi légy.

a²+b²=c². Gondolatként nem az öné. A Petőfi, „Felhő” közül lopta; egy kicsit ronított rajta, egy sort kihagyott belőle a most előáll vele mint a magáéval! Elül-hátul néhány sor francia levetél ír hozzá, melyből megtanuljuk, hogy nem tud francziánul s mindaz alóda bigyesszi a Pythagorás igazságát. Silányság.

Elhagyatva. Noblesse oblige: a ki már kötetet is adott ki, ily, tartalmilag vékony, formailag nézékenk verssel csak jó hírének ártana.

Kritikán alul. Hazám. (Ébredj fel...) Búsú (Dörg az ágyu... A többiből sem kérünk). Bont leánya. Hármas halottam van... Láthatatlan lelkek... (Vannak láthatók is?) — Dalkoszoru 1—5.

HETI-NAPTÁR. Decz. hó.

Nap	Katholikus és protestans	Görög-Orosz	Israeli
8/V F 2 B. assz. fog. F 2	Szofron	26 A 25 Állp.	12 Bene s
9/H Leokádia szüz	Caesar	27 Perzs. Jak.	12
10/K Judith	Judit	28 István	14 Benjámin
11/S Damasus pápa	Damáz	29 Páramon	15 Beer
12/C Maxenz püsp.	Bul sü	30 Ádrás ap.	16
13/P Luca szüz	Luca	1 Deczemb r	17
14/S Nikáz Spiridion Agnellus		2 Habakuk	18 S. Vaj.

Hold változásai. ☾ Utolsó negyed 9-én 9 óra 6 percz. este.

Tartalom: Görög-keleti szertartású bosnyák temetés (képpel). — Kató. — Angol vezérek az afgán háboruban (8t arcképpel). — Rajna- és Majna-köz. — A falusi notárius budai utazása (képpel). — Az „ötszáz isten temploma” Kantonban (képpel). — Egyelő. — **Helleket:** Kőrösi Csoma Sándor sirja (képpel). — A petárdák (három képpel). — Az osztrák delegáció kból. — Irodalom és művészet. — Közüntézetek, egyletek. — Mi ujság. — Halálozások. — Szerkesztői mondanivaló — Sakkjáték. — Hetinaptár.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
(L. Egyetem-tér 6. sz.)

A „Vasárnapi Ujság”-ra

folyóvást elő lehet fizetni a következő föltetelek mellett negyedévre:

A Vasárnapi Ujság és Politikai Újdonságok . . . 3 frt — kr.
A Vasárnapi Ujság és Politikai Újdonságok a Háborm-
Kronikával együtt . . . 3 frt 50 kr.
Csupán a Vasárnapi Ujság . . . 2 frt — kr.
A Vasárnapi Ujság a Háborm-Kronikával
együtt . . . 2 frt 50 kr.
A Háborm-Kronika című képes melléklet-
től, mely a háboru s az ennek utójátékát képező katonai mű-
veletek befejeztével „Világ-Kronika” czimrel az eddigi
terjedelemben, szintén hetenként egy iven s képekkel fog meg-
jelenni, előfizetőink negyedévre 50 kr., félre 1 frt, egész
évre 2 frt pótdíj mellett kaphatják meg. E melléklet minden
előfizetőnk arra az időre rendelheti meg, a melyre a föl-
tár beküldött előfizetése szül.

A „Háborm-Kronika” 1877. évi folyamára meg-
folyvást megrendelhető 1 frt 40 krajval, az 1878.
január-juniusi félvévi folyam 1 frtjával.

A „Háborm-Kronika” 1878. július—decem-
beri folyamát, mely boszniai hadjárat eseményeit
tárgyalja, előfizetőink 1 frt-ért rendelhetik meg.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Újdonságok
kiadó-hivatala (Budapest, egyetem-utca 4. sz. a.)

Budapest,
váci-utca
18. szám,
**Chocolade
Küfferle**
és Szenes Edéné,
Dorothy-utca
5-ik szám.

